

П Р И В Е Т С Т В И Е
На госпожа Цвета Маркова – председател на ДКСИ
на международната конференция на Програма Достъп до
информация 15.06.2012г.

Като се възползвам от повода да поднеса моите най-сърдечни поздравления по случай 15-тата годишнина от създаването Ви, бих желала да изразя моята признателност за установяване на ползотворно сътрудничество с Програма Достъп до информация. С колегите имаме традиционно добри отношения.

През есента на миналата година ДКСИ съвместно с Програма Достъп до информация поде инициатива за преглед на прилагането на уредбата на ЗЗКИ, свързана със защитата на информацията, класифицирана като служебна тайна от централната администрация, общинските и областните администрации. ДКСИ, като компетентен орган в тази област, изиска от всички министерства, областни администрации и общини списъците, с които се обявява коя информация е служебна тайна за съответната община или областна администрация.

ДКСИ подготви примерен списък с информацията, представляваща служебна тайна, като направи проучване в цялото законодателство. В 20 закона се среща понятието „служебна тайна”.

Извършихме анализ на състоянието на информацията, класифицирана като „Служебна тайна”. Анализът от получените списъци показва, че или се бърка законовото понятие „класифицирана информация” с други видове информация, като напр. лични данни, търговска, банкова, застрахователна тайна, или се посочва информация като служебна без законово основание, напр. „доходите на общинските съветници и техните семейства”.

Съвместно с Програма Достъп до информация преценихме, че следва да бъде обърнато специално внимание на обучението в тази област. Проведените през м. март в УЦ на ДКСИ в гр. Баня с лектори госпожа

Гергана Жулева и господин Александър Кашъмов показаха още веднъж, че в съвременните условия дейността на Програма „Достъп до информация“ и на ДКСИ са неразривно свързани. Семинарите бяха със служителите по сигурността на информацията от централната администрация и областните администрации и вече показаха своите резултати.

Едно от основните права на всеки гражданин в съвременните демократични общества е да търси, получава и разпространява информация. Във века на информацията за нас се налага да отделяме все по-голямо внимание, както на способите, по които тя се събира, така и на начините, по които се разпространява. Морален и законодателен императив е намирането на баланс между конституционното право на обществото да бъде информирано и необходимостта от защита на информацията. А тяхната пресечна точка е защитата на националната сигурност. Равновесието в този баланс зависи от политическата традиция на държавата и степента на развитие на гражданското общество.

Всеки има право да търси, получава и разпространява информация. Освен, че от субективна гледна точка това право е неограничено, т.е. признато е на всеки гражданин, то е и всеобхватно – отнася се до цялата информация, която се намира у всеки държавен орган с изключение на изрично упоменатите ограничения. Ето точно тук е пресечната точка и намирането на баланс между правото на отделния гражданин на информация и защитата на други интереси, които законодателят определя като по-ценни от информираността на отделния гражданин. Така правото да се получава и разпространява информация макар и основно конституционно право не е неограничено. Реализирането му е поставено в граници, обусловени от необходимостта да бъдат защитени правата и доброто име на другите граждани, както и националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала. Изключително деликатния баланс между правото на информация като основен конституционно закрепен принцип в българското

законодателство и ограничаването на достъпа до определени факти и обстоятелства, когато това се налага за защитата на националната сигурност или друг правнозначим интерес се постига с правилното регламентиране на начините и процедурите за осъществяване на правото на достъп до информация, както и със законово определяне на видовете информация.

Конституционният съд със свое Решение № 3 от 25.09.2002 год. по к.д. № 11 от 2002 г. постанови, че не съществува конституционно защитено право на гражданите на достъп до класифицирана информация. Правото на достъп до класифицирана информация се поражда с издаване на разрешение за достъп.

Такава е и позицията на Европейския съд по правата на човека. Практиката на Европейския съд категорично се основава върху принципа, че единствено националният законодател е компетентен да прецени коя информация представлява обществен интерес.

Интересите от достъп до информация са многообразни. В едни случаи могат да бъдат свързани със защита на лични интереси – реализиране на определени субективни права, ползване на административни услуги и др., а в други може да са свързани с обществения интерес от правилното функциониране на определена администрация, предотвратяване на злоупотреба с власт, участие на гражданите в процесите на вземане на решения. Всичко това като способ за функционирането на демократичното общество трябва правилно да съжителства и с хипотезите за ограничаване на правото на достъп до информация, като принадлежащо към групата на правата на човека.

От съвместните ни усилия зависи упражняването на правото на достъп до информация в неговите легитимни измерения – гаранцията за защита на правото на информация е в баланса на неговото упражняване до степен да не накърнява националната сигурност.